

Narkolepsie/PGS/diagnostika

Tento článek je určen pro postgraduální studium

Prosíme, neprovádějte věcné editace, nemáte-li potřebnou kvalifikaci.
Editujte s rozvahou. Věcné změny nejprve projednejte v diskusi.

Narkolepsie se podle průzkumů vyskytuje v Evropě u 1 z 2000 lidí.

Symptomy

Trvání potíží **3 měsíce a více**. Usínání někdy bez předchozí výraznější ospalosti (při činnosti či rozhovoru), ospalost poměrně rychle narůstající, i krátký spánek dočasně uleví, přerušovaný noční spánek. Typickým příznakem je **kataplexie** – symetrická náhlá ztráta svalového tonu při silnějším emocionálním prožitku (smích, rozčilení, úlek), **úplné** (pády) či **částečné** (zhoršení řeči, poklesy v kolenou, pokles hlavy, upouštění předmětů), trvající až desítky sekund. **Hypnagogické (pseudo)halucinace** a **spánková obrna** – tyto se vyskytují při přechodu spánek/bdění. Během spánkové obrny se člověk nachází v REM fázi spánku.

Častá je asociace s OSA a periodickými pohyby dolních končetin ve spánku.

Diagnostika

Polysomnografie k vyloučení jiné etiologie nadměrné spavosti. Diagnostickým testem MSLT - kritériem je průměrná **doba usnutí pod 8 min.** a **přítomnost REM spánku alespoň ve 2 z 5 testů**. Vyšetření na přítomnost alely **HLA DQB1*602**. V případě diagnostických nejasností hladina hypocretinu v mozkomíšním moku (t.č. není v ČR dostupné).

Dělení narkolepsií

1. Narkolepsie s kataplexií
2. Narkolepsie bez kataplexie
3. Sekundární narkolepsie – ložiskové změny v hypothalamu (expanze, demyelinizace)

Léčba

K ovlivnění nadměrné spavosti se užívají **centrální stimulancia** – methylfenidát (Ritalin) či modernější modafinil (Vigil) a **psychostimulanty**. Kataplexie, spánková obrna a hypnagogické halucinace se léčí léky potlačujícími REM spánek (tricyklická antidepresiva, SSRI). Účinnost na oba druhy příznaků má natrium oxybutyrát.

Použitá literatura

- <https://en.wikipedia.org/wiki/Narcolepsy#Classification>
- <https://www.kralovske-spani.cz/narkolepsie.html>
- http://www.eden-x.cz/topic_files/tabu/marnice/narkolepsie.pdf